

Povestea culorilor

EZLN

1994

27 octombrie 1994,

Comunicat către Proceso, La Jornada, El Financiero, Tiempo:

Bătrînul Antonio îmi arată un papagal ara ce trecea pe cerul după-amiezii. „Uite“, spuse el. M-am uitat la această rază de culori pe fondul gri al ploii ce se anunța. „Greu de crezut că o singură pasăre poate avea atîtea culori“, spun cînd ajung pe vîrfurile dealului.

Bătrînul Antonio se așază pe o moviliță ferită de noroiul care se revarsă pe drumul principal. Își trage răsufierea și își pregătește o nouă țigară. După ce fac cîtiva pași, îmi dau seama că a rămas în urmă. Mă întorc și mă așez lîngă el. Îmi aprind pipa și îl întreb: „Crezi că vom ajunge în sat înainte să înceapă ploaia?“ Bătrînul Antonio pare că nu mă aude. De data aceasta, l-au distras un stol de tucani. Țigara așteaptă în mîna sa focul, pentru a da drumul fumului lent. Își drege glasul, aprinde țigara, se așază cît mai confortabil, apoi începe, încet, povestea.

„Papagalul ara nu a fost dintotdeauna așa. Nu avea nicio culoare. Era doar gri. Penele sale erau pleoștite, ca la o găină udă. Era doar o pasăre printre toate celelalte care nu aveau habar cum au ajuns pe lume. Nici zeii înșiși nu știau cine a făcut păsările. Sau de ce.

Așa era pe atunci. Dar zeii se treziră după ce Noaptea îi spuse Zilei «Gata, e rîndul tău». Bărbații și femeile dormeau sau făceau dragoste, care e un mod frumos de a te obosi și a adormi. Zeii se certară. Ei se certau mereu, erau foarte certăreți zeii aștia, nu ca primii, cei șapte zei care au dat naștere lumii, primii zei. Zeii se certară fiindcă lumea era foarte plictisitoare, pictată în doar două culori.

Zeii erau furioși fiindcă doar două culori apăreau pe rînd pe lume: negrul guverna noaptea, iar albul se mișca în timpul zilei. Mai era și a treia, care nu era o culoare adevărată. Era griul, care picta amurgurile și zorile, pentru ca negrul și albul să nu se lovească prea tare unul de altul.

Erau certăreți acești zei, dar și înțelepți. S-au întîlnit și au căzut de acord să facă mai multe culori, ca să fie mai vesele plimbarea și amorul bărbaților și femeilor.

Unul dintre zei începu să meargă ca să gîndească mai bine. Și căzu atît de adînc pe gînduri, încît nu mai văzu pe unde mergea, se împiedică de o piatră mare, se lovi la cap și începu să sîngereze. După ce țipă o vreme, zeul se uită la sîngele său și văzu că e de o culoare diferită, una care nu era ca și cele două culori. Veni alergînd la locul unde erau ceilalți zei și le arată noua culoare. Numiră această culoare roșu, a treia culoare care a fost făcută.

După aceea, un alt zeu căută culoarea cu care să picteze speranța. O găsi, deși îi luă ceva timp, apoi o arată adunării zeilor, care numiră verde această a patra culoare.

Alt zeu începu să sape adînc în pămînt. «Ce faci?» – îl întrebă ceilalți zei. «Încerc să găsesc inima pămîntului», răspunse el, aruncînd cu pămînt peste tot. În cele din urmă, ajunse la inima pămîntului și le-o arată celorlalți zei, care numiră această a cincea culoare maro.

Un alt zeu se îndreptă direct în sus. «Vreau să văd ce culoare are lumea», spuse el și începu să se cațere tot mai sus și mai sus. Cînd ajunse foarte sus, se uită în jos și văzu culoarea lumii, dar nu știu cum să o aducă la locul unde erau adunați zeii. Continuă să se uite mult timp, pînă deveni orb, fiindcă culoarea lumii se lipi de ochii săi. Coborî cu greu, ajunse la adunarea zeilor și le spuse: «În ochii mei port culoarea lumii». Au numit a șasea culoare albastru.

Un alt zeu căuta culori cînd auzi rîsul unui copil. Se strecură cu atenție aproape de acesta și, cînd copilul nu fu atent, îi fură rîsul și îl lăsă în lacrimi. De aceea se zice că, într-adevăr, copiii pot rîde acum, ca peste o clipă să plîngă. Zeul fură rîsul copilului și au numit această a șaptea culoare galben.

Dar acum zeii erau obosiți, au băut niște pozol și s-au dus la culcare, lăsînd culorile într-o cutiuță pe care au pus-o sub un copac ceiba. Cutiuța nu era închisă foarte bine, iar culorile au scăpat și au început să se joace fericite și să facă dragoste unele cu altele, și făcură tot mai multe culori noi. Copacul ceiba se uită la ele și le acoperi să nu fie spălate de ploaie, iar cînd zeii se întoarseră, nu erau doar șapte culori, ci mult mai multe. Ei s-au uitat la copacul ceiba și au spus: «Tu ai dat naștere culorilor, tu vei avea grijă de lume, iar din vîrfurile tale vom picta lumea». Și s-au cățărat în vîrfurile copacului ceiba, de unde au început să arunce culorile peste tot, iar albastrul a rămas o parte pe cer și o parte pe apă, verdele a căzut pe plante și copaci, iar maroul, care era mai greu, căzu pe pămînt, în timp ce galbenul, care era

rîsul unui copil, zbură să picteze soarele. Roșul căzu în gurile oamenilor și animalelor, iar ei îl mîncară și se desenară roșu pe dinăuntru. Negrul și albul erau deja, desigur, pe lume. Era o mizerie peste tot, fiindcă zeii aruncaseră culorile fără să le pese unde ajungeau. Unele culori căzură pe bărbați și femei, și de aceea sînt pe lume oameni de diferite culori și diferite moduri de a gîndi.

Curînd, zeii obosiră și se duseră din nou la culcare. Zeii aștia voiau doar să doarmă. Nu erau ca primii zei, cei care au dat naștere lumii. Iar apoi, fiindcă nu voiau să uite culorile sau să le piardă, au căutat un mod de a le reține. La asta se gîndeau atunci cînd au văzut papagalul ara, pe care l-au înhățat și au început să toarne toate culorile pe el, lungindu-i penele ca să încapă culorile pe ele. Și așa a căpătat papagalul ara toate culorile, pe care și le arată mîndru, pentru ca bărbații și femeile să nu uite cîte culori sînt pe lume și cîte moduri de a gîndi, și că lumea va fi fericită dacă toate culorile și toate modurile de a gîndi își vor avea locul lor.“

Din munții Sud-Estului mexican,
Subcomandante Insurgente Marcos

Biblioteca Anarhistă

EZLN
Povestea culorilor
1994

Din IDEA artă+societate nr. 54

ro.theanarchistlibrary.org